

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 30. Január. 1788.

Kezdjük a' Jóltévöken.

Azon Morvából Brünből Magyar Hazánkban érkezett, és itt a' F. Ts. Királyi kegyelmes engedelemmel azon ujjonon fel-állott 14 Protestáns Eklésiák' számára alamisnát gyűjtött Augustána val-lású Prédikátor *Ricke* Ur, kinek Hazánkban még a' R. Katholika Anyaszentedgyházban lévő atyafiak is tellyes Felebaráti szeretettel alamisnálkodtanak, Kas-sán és Eperjesen-is meg-fordult, hól az oda-való Prédikátorok a' magok Prédikátziojok által a' népet fel-inditván, még csak az Oskolabéli gyermekek is,

a' magok vékony tehetségek szerént, igen hitv
alamisnálkodtának lenni mondatnak. Nevezetes
edgy szintén olly széles tudományú mint Felebará
tyát szerető nagy szivű Protestáns Gróf 200 n. le
rintokat ajándékoza; melly által Nemzetünk ne
kifs betsületet szerzett az idegenek előtt magának. —
Külömb külömb Helységekben felső Magyar-orfzi
gon, az embert-szerető tehetősebb Hazafiak (hog
az ő fejeknek II-dik Józsefnek példája-szerént azo
nap, melyben a' mi F. Ferentz Fő Hertzegünk
maga Élete-Párjával ösze-köttetett, a' szegények
nek-is örömnök és vigasságnak emlékeztető napj
lehesen) rend-kivül-való Collectát csináltak, é
azt a' szegények-fzámára fordították. Be boldog a'
ollyon Ország, hól az emberi szeretetnek méze a'
felsőkről az alsóbbakra tsepeg-le!

Temesvárról ezen hónapnak 14-dikén írják:
„Nálunk az a' híre, hogy a' Bánátusba 6. Rege
mentekkel még többet szállítanának; de a' mellyek
itten rövid ideig maradván a' Dunán túl szállának
meg. A' Tertzi gyalog-serge hólnap-után méggyen
innen Lugosra, és itt más fegyvert-vifelő nép nem
marad, tsak a' Bánátusi határ Regementnek edgy olt
táji. — Péterváradon a' múlt héten 2 Török Ké
meket fejelének-meg, a' harmadik veszedelmes kotz
kára vetett vakmerő életétől maga fosztá-meg magát
a' fogságban. — Pántsováról iratik, hogy itten olly
veszedelmes szélveszek jártanak légyen, mellyek a'
zon kívül, hogy mind a' szárazon mind a' Dunán a'
a' hadi-költözkedést meg-akadályoztatták, a' Parasz
toknak gyenge fundamentomon épült Kunyhajokat
fel-forgatták, és edgy néhány hidakat el-fzaggattak.
Mihelyt ezen szél tökéletesen meg-fzünik — más
ajságok állanak a' Kátfőben! — Ezen hónapnak
14-di-

14-dikén dél-után edgy Halász, ki a' Belgrádi partoktól a' maga halászó-horgával nem mérszfe vigyázaton valá, meg-löveték, szerentsére edgy Ts. K. széljel-járva vigyázó Katona menvén ott-el. Szemlinbe viteték. Ez-óltától fogva kevés hitelek van a' bőv Nadrágú szomszédoknak, a' kává-is 30 procentoval fellyebb hágott.

Hogy valaki képzelhessé; melly nagy költ-égnek kelletik edgy Tábornál lenni; végye bár tsak felit azon költ-ségnek, mellyet edgy-néhány száz ezer gyomrok a' múlt esztendőben Bétsben emészettek-meg, és így könnyen hozzá vether. Az élésre tartazó dólgak' jegyző-könyve szerént 1787-dik esztendőben ez e' szerént vagyon: 46 ezer 213 Okrot; 1924 Tehenet; 67 ezer 314 approbb s nagyobb Borjút; 29 ezer 523 Juhát; 140 ezer 263 Barányt; 44 ezer 762 kissebb és nagyobb Sertést; 36 ezer 759 Süldőt és 12 ezer 755 Malatzo fel-falatoztunk Bétsben — meg ittunk pedig mind ezekre 345 ezer 669 akó Austriai és 5 ezer 995 Magyar-orizági és másuva-való Bort; 535 ezer 706 akó Sert. (*hát vizet mennyit el-nem prédáltunk*) Ezeken kívül el-költettünk: 375 ezer 454 mása tiszta liszter; 206 ezer 454 mása barna liszter, és 8 ezer 661 mása Semlekását; mellyet lisztül kásául hoztanak vala-bé a' Városba. — 176 ezer 732 mérő Buzát és Rosot; 130 ezer 295 mérő Árpát; 52 ezer 129 Konyhabélit; — ide járúlnak 635 ezer 678 mérő zab; 19 ezer 137 szekér széna és 1 millio 199 ezer 639 'sup szalmák. — Ha Bétsben edgy néhány 100 ezer ember között, hová a' tsetsemök-is oda számláttanak, esztendő alatt annyi költ-el, hól még ezen-kivül sok mása halat fel-böjteltének) bizony edgy Táborban, ha nem leg-nagyobb-is az, ennek harmad

része bizonyosan el-kél; mert ha csak a' mostani határ széleken fekvő Tábor hónapoként 7000 ökröt emésztt-meg, csak ez esztendő alatt 84 ezer ökörre mégyen. — Erdélyből N. Enyedről 9. Dec. „ Eddig csak hallottuk, de már tulajdon szemeinkkel is láttyuk a' nagy hadi készülleteket; a' midőn most a' napokban itt-is kereszttül igen sok ágyuk és egyéb szükséges táborig készültek vitettek Vaskapú és Veres-torony-felé. E' mellett a' Lovas-fergek a' Gyalog-fergekből szaparittatnak; a' gyalogok az ujjonon szelett Réklutákból potoltatnak; nem külömben a' széleken lakó Katonáknak ló, fegyver és köntös adatik; kiknek külömben békeféség idején az effélék mind magoké szokott lenni. Ezen Várasunkan kereszttül tett hadi költszedsnek terhe még a' Nemesekkel-is köz vala. — „ A' Vallásbéli türedelemnek itt Enyeden csak annyi nyoma látszik, mint a' Kigyó-járásának a' kösziklán. Most Dec. 7-dikén edgy *Bató* nevezetű igen jeles, tanult, és Felebaráttját szerető ifjú, Unitárius Prokátor Ur meghalálozván, hirtelen esett halálára, mig atyafiai elé-kerülhetnének, a' keszerves meg-kéreti az ide-való Helv. *Superintendens* Ur-tól, hogy a' Réf. Templom Segesztijébe (hól szoktak az Halottak kevés ideig tartatni) két három napra engedné-meg bététetni, 's meg-igéri mint Okulárnélkül látó Felebaráti Türedelemhez szokot Ur; melyet midőn a' Consistorium észre-vett-vólna, ellene állá, és irás által meg-jelenté, hogy meg-nem engedí, hogy azon Városban, hól a' mi Unitárius atyánkfiainak semmi közönséges Isteni tiszteletre való helyek nints, a' Réformáta keszerves a' maga Unitárius Férszének meg-hólt testét két három napra oda-tehesse; kétszég-kivül félvén attól, ne-hogy a' Segesztje falaira

falaira más tudomány ragodjon. Noha a' fentt említett Vallásbéliek nagy türelemű atyafiak; mind született Magyarok, és minden Vallásbéliekkel atyafiságosan élők. — A' mostani uj-katonák ki-állítással Hazánkban, némely helyekről olyan személyvállagotásból, részre-hajlásból és irigységből származott dőlgookról-is tudosttatunk, mellyeket az igaz Hazafui szeretet szégyel bennünk említeni, annál inkább idegen levelekben-is olvasni. Ezen alkalmatossággal edgy Plébánus Ur arra kéri vala a' Tisztvifelőket, hogy az ő Helységéből mind ilyen 's ilyen vallásukat adnának Katonának; mert így szól: most jó-modunk vagyön ezekből gyeput tsinálván az Ur szöllőjét irtani. Más vallásuk megint hasanló dőlgoakat mondatnak tselekedeknek lenni. Hol-van hát az igaz Felebaráti és személy-vállagotásnélkül-való Hazafui szeretet? mely-nélkül edgy Közönséges-társaság is jó moddal fenn-nem-álhat 's boldoggá nem lehet. Nem említem a' Német levelekből azon Rima szombat körül lévő falusi Birot, a' ki edgy illyem forma tselekedetéért edgy bizonyos f-di-tiszt' rovásfára nem régiben 25 tsapásokat kapa. Az igaz Felebaráti és Hazafui személy vállagotásnélkül-való szeretet a' Közönséges-társaság' épületében lévő minden köveknek öszve-foglaló enyve, mely-nélkül ezen épület ramlandó.

Minden maga között meg-hasanlott Ország veszedelemben forog. Ezt olvasom edgy közönséges Levélben e' helyet a' szó helyet: Frantzia-ország. — Nem-is minden ok nélkül; mert ezen Birodalom soha talám a' Publikumnak figyelmelmetességét ugy magára nem vonta, mint a' jelen-való időben, mind belső mind külső körüül-állásaira nézve. A' Hóllandiai változás, Angliának ez-által lett győ-

zedelme az ő erejeből fokott el-vont. Az ujj szö-
 vetségre talált módok, mellyek őket talám ebből
 ki-segíthették volna, láttatnak el-nem sűlni, és a'
 Mutzka és Török között lévő had, edgy ollyon
 állapotba bejheztetendő ezen Birodalmat, mely-sze-
 rént a' Státus' pénz-tárjában lévő üres helyek még
 sokkal nagyobbra terjednek; és éppen abban az idő-
 ben, midőn a' külső Uralkadónak mozgások ezen
 Birodalomnak nagy érzékenységeket okoznak. E-
 hez járútnak a' belső ellenkezések, mellyek az Or-
 szágnak külső terheit-is leg-vefzedelmesebben szok-
 ták betöltetni. Midőn 3-dikban *Brétagne* Tarto-
 mánya a' maga értelmét Députátusok által adta vol-
 na átal, *Döl* Puspök Ur vala a' Király előtt a' szó-
 szóló; ki leg-inkább a' Turedelemről való Ediktumat
 kezdvén rostálni, a' Kristus ítélő széke eleibe hívta
 a Királyt, és edgy hosszú Prédikáziót tartta a' Ki-
 rály előtt. A' Király, ki ezen alkalma-ossággal sem-
 mi Prédikáziót nem vár vala, parantsola, hogy a'
 a' maga Predikálás-béli talentomát csak a' maga Papi-
 Kerulere-béliek előtt gyakorlaná. Minden Parlamentu-
 mak látárnak edgy máf-al meg-egygyezni, és a' Király-
 nak némely szándékában gátot vetni, a' mint a'
 8-dikban taratott gyűlésben-is világoson ki-tették.
 A' Protestánsok dől-gára nézve még máig-is semmi
 bizonyos nintsen. Az Ország Nagygvai két-fele
 vagynak valva; hartzal a' *Jozon-okosság a' Fáná-
 tismussal*. *Malesherbes* és *Bretevil* Urak a' Prote-
 stánsok pártját fogják; de a' más rézről ezere-
 n vagynak, kik a' Papi-rendet fel-mozdították. A'
 fenn említeit *Malesherbes* Ur a' Protestánsoknak men-
 tségére edgy könyvet nyomtatattott vala-ki a' külső
 sajtók által; de ezen nyomtatásnak-is helyet a' Pa-
 pok' figyelmetes kémlelődések fel-találván, az E-
 xem-

xempláráknak nagyobb részét ugy annyira bé-szedték 's meg-égették, hogy mi Párisban fok idejig hijában várakozunk vala ezek-után; ellenben a' Protestánsok ellen ki-jött könyveket az alatt minden felé el-ter-jesztették. Ezen Protestánsok mellett lévő irásában meg-mutattya ezen Nagy Minister, hogy veszedel-mes légyen a' Közöséges-társaságban a' Jobbá-gyoknak edgy olyan része, kik a' törvényekkel és az Uralkodás modjával szükséges képpen meg-nem elégedhetnek; — hogy az Országnek népesítése, melyben most minden bölts Urakadok annyira mu-kálodnak, hogy még edgy mástól-is a' népet magok-hoz hodítani kívánnyák szükséges volna; — meg mutattya távulról azon szükséget, melyben most Frantzia-ország vagon és ezen szabadságnak ki-adá-sával a' Protestánsok' oda-költözésével a' maga ere-jét és kézi-meiterségeit mennyire meg-nagyobbithat-ná. Meg-mutattya edgy század alatt esett tapasztalásból, hogy a' szép szó és a' nyájos türedelem ál-tal Frantzia-országban több Protestánsok lettenek R. Katholikuskokká, mint erő és hatalam által; meg-mutatra mely nagy kárt vallott légyen Frantzia-ország a' Protestánsoknak ki-költözke-désekkel azon-kivül, hogy azonban a' vallás ezek helyet más R. Katho-likusokat nem nyert. 's a' t. — Hágából a' hadako-zás jelét szüntelen várjuk; a' mi környül-állásaink nem a' leg-kedvesebb ábrázatban mutogatják magokat előttünk.

Approbb Tudósittások.

Konstántzinápolyban az a' hir terjedet vala-el, hogy Anglia azon Mufzka Hajos-feregnek, mely Ta-vaszfzal a' Baltikum Tengerből a' Közép-tengerre szán-dékoznék evezni, nem csak azt engedte légyen-meg, hogy

hogy az ő partyain szabadon ki-kötvén, azoknak cselésekre gondot viselne, sőt azt ígérte, hogy ezen hajos-ferget az Archipelágusig vezeti és késéri. Ezen hír olly izetlen tubák vala a' *Divány* orrában, hogy leg-ottan a' Konstantinápolyban lévő Anglus Ministertől irást kíván vala arról: hogy a' mostani háboruban az ő Udvara a' Muszka mellett mi tévős kívánna lenni. Erre a' Követ az Udvar hire nélkül semmit sem felelhetvén, a' maga Udvarának tudtára adta. — A' Lengyelek edgy más között a' Confederátzióról mondatnak futtagni. — 16-dikban 200 hadi-szekerek érkeztenek vala Bétsbe Tseh-orfzágból, mellyek itt hadi-készületekkel meg-rakadván, a' Tábor-felé indúltanak. — A' F. Ts. és K. Fegyveres házban 200 *Vülkánusok*nak vagyon még innep-napokon is kalapáts a' kezekben. — A' múlt Szombaton a' Bétsi Polgárok gyermekei; kik a' *Conscriptio* szerént alkalmasok fegyvert fogni, vagy 7 ezerig edgy edgy 3 szegeletű tzedúlát kapának, melynek ereje-szerént, a' Városi Tanáts-háznál meg-jelenvén *absentáltotnak*, és ezen munka már tegnap elkezdődött. — Azt olvasom edgy Bétsi Levélben, hogy edgy F. Udvari parantsolat ment volna az Ausztriai Kormányazó-székhez, melynek ereje szerént a' hajpornak fontja edgy forint fogna lenni. Így meg-fog keveysedni a' téjben hajó törést szenvedett legyeknek számok.

Külömb különbe féle Tudositások.

A' F. Monárkha 50 forint büntetés alatt, mely a' Szegények' Kafsájába fog tétettetni, meg-tiltani méltoztatott, hogy a' *Bréviáriumból* ezen három Tzikellyek ki-hagyattasanak. I.) April. 13-kán II. György Pápanak Innepén az 5-dik *Lehtióban*; Mint

a' szent képeknek *szentség-törő Ellenségét* *harmadik, Leó Tsászárt az Ekklesiának edgyességéből ki-tagadta, és tölle a Romai és Olosz-országai adókat el-vette* 2.) *Márt. 5-dikén V. Zachariás Pápanak Innepén az 5. Lestióban: O Childerichtől, edgy ostoba és tudatlan embertől az Országot el-vette, es Pápai tellyes hatalmából a' kegyes és vitéz Pipinusnak adta.* 3.) *Dec. 20-dikán Sz. Gélásius Pápanak Innepén a' 6-dik Lestióban: Az által, hogy a' Tsászárt az Ekklesiának edgyességéből ki-taszította, meg-műtatta; hogy neki hatalma vagyon ötet (a' Tsászárt) a' Szentedgyházból ki-tagadni.* — Mellyik Monárkhia áll most Európában jobb lábbon? Ezt tévé-fel kérdésben edgy Ujjság-író, és reá ezt felelte: *Austríának leg-alább-is vagyon 350,000. hadakozó emberből álló Serege; és mitsoda Serege? Az Irigyek-is tsudállják ebben a' jó Rendet, a' méreketes fenytéket, és a' hadi gyakorlást.* — *A' Jövedelmek?* — *Mutatsatok nékem tsak edgy Monárkhát Európában, a' kinek Jövedelmei jobb rendben volna szedve, okofabb takarékságot tartana, és az Országaira ki-nyiltabb szemmel vigyázna, mint II. József.* Es így a' mostani Politziai környül-állásokhoz képest, mint-edgy ezen Rangok szerént lehet fel-olztani az Europai Monárkhiákat. Az első Rangúak: *Austria, Anglia, Pruszszia,* 2.) *Muszka, Frantzia, Spanyól, Török-országok,* 3-dik rangú Hatalmaságok: *Svécia, Dánia, Hollandia, Portugallia, Lengyelország.* 4.) *Neápoly, Sárdinia, Velentze, Helvetzia* s a' t. Ezen Rendet itt nem a' belső erő, jövedelmek és népezségek-szerént kell venni, hanem a' Politikának ereje-szerént. Mert belső erejére nézve leg-első *Austría,* jövedelmeite nézve leg-gazdagabb

gabb Frantzia ország, négy szeg mért-földjeire leg-
 tágosabb Rufsia, és a kereskedésére nézve leg-sze-
 rensébb Hatalomság Anglia. — Már most ismét
 meg-szant az ő Felségének Táborba lejendő utazá-
 sának hire; talán míg a' fzelidebb Tavafzi szeleket
 ki-nem botsátja Eólus, addig a' Bétsi Várban fog
 várakozni. — A' Lengyelok már éppen nem akar-
 nak Neutráliták maradni. — Mi is ki-állithatunk a'
 el-tarthatunk, így szólának, 30 ezer embert (és így
 nem 100 ezeret) Minden Nemes ember 30 for. tar-
 tozik az eddig szokásban volt Hadakozóért le-tenni;
 hogy maga menjen, vagy maga helyett mást állit-
 tson, nem kívánják; és ez a' pénz a' tábori fundus-
 ba fog tétettetni. A' Tatárok Lengyel-ország mellett
 a' *Dnjesternél* vagynak mint edgy 30 ezeren; de ezek
 rongyosok, rozsfúl fegyverkezettek, és hasonlób-
 bak edgy Tolvaj-Bandához, mint edgy rendes hadi
 Testhez. *Geray Nuradyn* a' Gróf *Potokki* Válasz-
 szával meg nem elégedett, a' Titulus, *Serenissime!*
 magához igen kitsinnekk tartja, és fenyegeti, hogy
 első alkalmatossággal meg-baszfúljja; de *Potokki* míg
Románzovval a' dőlgeknek el-intézése aránt tanács-
 kozhatik, csak válláról neveri ezen fenyegetőzése-
 ket. — A' Muszka-Tsátszárné a' *Dalai Lámának*,
 a' Nagy-Tatár-ország' Fő Papjának képét, Romá-
 ban most festeni, hogy a' Kálmokok' Chánjának aján-
 dékba küldje. Ez a' *Láma* a' Néptől imádtatik, és
 azt tartják rólla, hogy halhatatlan. A' ravaszság
 ebben áll: Mikor ez a' *Láma* a' vénség vagy be-
 tegség miatt a' halálhoz közel vagyon, a' maga Tö-
 nitványai közzül edgyet, ki-hozzá hasonló ábrázat-
 tó, a' maga helyébe ültet, kinek ábrázatját, mint
 a' magáé volt, el-fedezi.

Mínt hogy a' Szövetséges Belgiumnak közönséges Státusfai jónak találták a' Berlini Udvarnál lévő Köverjeket, Báró Reedét rend-kivül-való Követnek Méltóságával fel-ruházni, hogy a' Felsőleges Pruszszus Királynak a' közönséges Társasággal tett fejedelméért O Nagy- Hatalmanságoknak Háládatofságok nyilván meg-bizonyittassék; az említett Követ Ur e' végre Januáriusnak 2-dikán közönséges Audientziát nyere, a' mellyre a' Királyi Generál-Adjutánt és Obelter Báró Geufau Ur által, a' Királyi Gála-szekérben vitteték-el, és pompás öltözetben számos Késérőktől követtetvén, az Udvarba méne. Itt midőn a' legbátúlsó kapunál le-szállott volna, az Udvari Marsall Marvitz, és Királyi Komornyiktól *Podvils* Uraktól fogadtaték, a' nagy Palotának ajtajában pedig *Status-Minister* Gróf Görz Urtól. A' Palotának közepin valának a' Királyi Fő-Komornyik *Sacken* Hertzeg és a' titkos Státus és Kabinét-Ministerek Gróf *Finkenstáin* és Gróf *Hertzberg*, kik a' Követ Urat a' Királyhoz az Audientziás-házba vezetétek, hől a' Királyi-Háznak Hertzegjei, a' Generálisok és Státus-Ministerek edgybe-valának gyülekezve. A' Király állva és le-vett kalappal fogadta-el a' Követet. A' Követ a' maga hitelező Levelének (*Craeditivae*) által nyúttása után edgy Beszédet tartá ő Felsőgéhez, mellyre a' Király mindjárt feleletet ada, minek-utánna a' hitelező Levelét az ő első titkos Tanátsofsának Gróf *Finkenstáinnak* által-adta volna. Midőn ez-után a' Követ Ur el-bútsúzott volna, azon módon, mint oda, a' korsihoz visszsa-késértetett. Ez-után Gróf *Podovilsnek* késérése alatt elébb az Uralkodó, az után pedig az özvegykedő Királynéhoz méne, kiknél hasonóképpen audientziára mélt-

tóztaték. Ezek-után a' Királyi asztalhoz hivattaték, és ebéd után a' külső és otthoni Ministerek és más nagy rangú Személyek Udvarlására menének, melyet a' Követ-is leg-ottan viszontagola. — Ezen Hóllándok' Bellini rend-kivül-való Követje némely tudósítáfok-szerént tsak 14 napokig fog ezen Méltóságban lenni, míg visszsa-hivattatik; addig pedig, hogy Vendégségeket és Közönséges mulattságokat tartson 90 ezer Thallért küldett számára a' Közönséges-társaság; és már most a' Közönséges-társaság' Tzimere-is háza-eleiben vagy on ki-függesztve.

Berlinben az el-múlt 1787. Eszt. születettek 5081. gyermekek, meg-hóltak mind öszve 5129. emberek. Az egész Pruszsus Birodalcmban azon esztendőben 46672. pár személyek eskettettek-meg a' házafsági életre, születettek 217579; meg-hóltak 165876. És így az ujj Elők a' meg-hóltakat ebben az esztendőben 51703-mal múlják feljül. — Londonban a' múlt esztendőben 17808 gyermekek keresztelestettek-meg és 19349 személyek rejtettek a' föld gyomrába. — Londonban edgy esztéli Ujság jö-ki, melly úgy ír, mint ha az 1887-ben élne. Ebben az Ujságban a' Frantzia Király Dec. 3-dikán az említett esztendőben edgy Lauzun Hercegtől késértetvén, az Ország' Báróinak Házába mégyen, és a' Parlamentumot a' Thronusból edgy befzéddelel nyitja-meg. A' Frantzia - Parlamentumnak Alsó és Felső-házait-is mind a' Londoni Fő - Tanács-házakhoz szabja. Ugyan ezen 100 esztendővel e-lébb Iró - Ujságban, a' Napszámofok Dec. 12-dikén 1887-ben azon a' tájékon, a' hól az előtt a' Bástil-la áll vala, fok tsontokat találnak, mellyek szorof meg-

meg-vizgáltatás után ember-tsontoknak találtattak, és úgy fognának vélekedni, hogy azok valósággal azon szerentsétlen embereknek tsontjai vólnának, kik még akkor hóltanak-meg a' Bástillában, a' mikor az az Ország' Foglyainak tömlötze vala. Ugyan ezen Ujság Dec. 16-dikán 1887-ben a' Régiségeket vizsgáló Társaságot edgyben gyűjti, a' melyben edgy valóságos Királyi parantsoló Levél (*Lettre de Cachet*), melly valamelly ház-fundamentom' ásásának alkalmasofságával találtatott, mint edgy különös drága ritkaság mutogattatik. — És nem tsak edgy van ilyen Ujság Londonban; mas több Iráfok-is találtatnak, melyek a' Frantziáról-való jövendöléseket még élefebb és bátrabb pennával rajzolják-le. Az az edgy igaz, hogy magok a' Frantziák-is igen bátran kezdenek az ő orszfz igazgatásfoknak modjáról írni. Azt mondják, hogy a' melly Ministerek-is jót akartak szülni a' Közönségnek, ártalmasabb vóltak inkább, mint hasznosok, a' Tudomány, Erkölts mind oda, a' Törvények kegyetlenek, mellyeknek ezen okait adják: 1.) Nem vigyáznak a' Monárkhianak természeti *Principiumaira*. 2.) Az Igazgatásnak és a' Népnek hasznait edgy mástól el-választják. 3.) Szüntelen tsak a' Plánumok' és Ministerek' *Systemájának* koholásában haboznak. 4.) A' Nemességnek nagyobb része az Udvarban és Párisban pompáskodik. 5.) A' Gazdagoknak igen nagy a' hatalmok és hiteleségek. 6.) A' szívnek nagy hirtelenkedése, mellyet szült 30 esztendőktől fogva a' módi *Philosophia* Frantzia-országban. —

A' meg-boldogúlt Fridrikről-is emlékezzünk-meg: Midőn ezen nagy szívű és tudományú Király Pozdám-

dámban a' maga Királyi Palotáját és 'múlató Ken-
tyét, a' maga már előre el-gondalt plánuma szerént
meg-akarná építtetni és nagyobbíttatni, éppen ott áll
vala edgy paraszt Pólgárnak eleiről rá-maradott mal-
ma; hól a' Király építtetni kívántya vala a' maga
Kétyét: Magához hivatja azért a' Parasztot, hogy
azt tölle jó-móddal meg-végye; vagy a' helyett
mást adjon néki. Midőn a' Király alkudoznék a'
Parasztal; ez a' Királynak azt felelé: Felséges U-
ram! Ez a' Malom még a' második Nagy - Atyám-
idejében-is itt állott; ő csináltatta vala, és ugy ma-
radott reám — ezek mind jó gazdák voltak, hát
én prédáljom már most-el azt; a' mit ők szerzet-
tek? nem! ezt nem tselekedhetem. A' Király min-
den módon próbálja; hogy szép-szerént a' Parasztól
meg-vehesse; de látván; hogy semmire sem mehet
vele, végtére így szól hozzá: Győzte! nem tudodé;
hogy én Király vagyok; és azt tölled ingyen-is el-
vehetem? Jól van; felel a' Paraszt; ha igaság és
Törvény nem volna nálunk; ugy hinném azt-el.
Ezen a' Király el-nevetvén magát; meg örven-
de; hogy az ő Országában nagyobb az igaság;
hogysen a' Király-is valamit az ellen tselekedhes-
sék; és a' Parasztnak meg-hagyván a' Malmát; a'
maga előre gondolt plánumát változtatta. — Ugyan
a' Nagy Fridrik a' Torgau hartz előtt öszve-gyűj-
té a' maga Generálífsait; hogy a' jelen-lévő hartz-
ról velek tanátskozzék; de körül nézvén a' Gyű-
lést; így szólla: Uraim! Edgy híjjával vagyunk; a'
nélkül semmit sem kezdhetünk. Ezzel le-sütvén a'
Király a' fejét igen szomorúnak láttaték lenni. A-
zonban meg-látja hogy jön Ziethen; eleibe mégyen;
s így szól: Kedves Ziethenem; melly régen várs-

kozom utánna! Ez a' nap igen nagynak tettzik nekem, a' mellyen vagy győzöm kell, vagy megkell hálnom. *Ziethen* edgyet fodoritván a' bajuszfízán, a' lovától le-szálla, és monda: Uram Király! A' Nép mind bátor, ég az ütközetnek kívánsága miatt; ha Felségedet el-esett kedvvel lenni észre veszik, mindnyájan el-vesztik sziveket. A' Király erre megvidúlván, tiszta ábrázattal méne-bé a' Gyűlésbe, és az-után győzedelmesen hartzolt. Mikor éppen az ütközetre méne, akkor vivének hozzá edgy *Frantzia-Generálíst*, kit maga mellé vétén, az ütközetben a' leg-veszedelmesebb helyeken nyargalózott vele, és midőn ez vagy amaz dolog történt, minden félelem nélkül kérdezé a' *Frantziától*, hogy azt miképpen szokták ők tselekedni? Ebben a' hartzban mind addig roszszúl folyt a' munka, míg *Ziethen* az Ellenségbe nem kapott.

Ersébeth Hertzeg - *Aszszouynak* Köntös-tartójában 80. ujj öltöző Ruha vagyon. Ezek között edgy-néhány darabok *Belgiumi* tsipkéekkel vagynak megtsipkézve; mellyeknek *Rósi* 150. forintot ér. — A' Hertzegnének *Meny-aszszonyi* ajándékai ezek: A' Tsászár ő Felsége adott edgy *Médályt Ferentz* Hertzeg' képével, mely meg-van rakva gyémánttal, és 70 ezer forintokat ér; a' *Spauyól* Király edgy felséges nyakra-való ékelséget napkeleti gyöngyökkel; a' *Kolóniai* Érfek edgy igen szép gyémántos kar-peretzet; *Fő-Hertzeg-aszszony* *Mária Christina* edgy gyémántos Liliomot; *Albert* Hertzeg edgy gyémántos *Nárcisust*; a' Tsászári *Belgiumi* Státusok edgy drága tsipkéekkel felsékesítettett öltöző Köntöst; és a' *Muzka* Tsászárné edgy *aszszonyi* Kaputrókot

kot, mellynek gombjai drága kövek, és Nyufztbundát, mellynek hajtókái fekete róka-bőr, és drága Belgiumi tsipkéekkel vagyon fel-ékesítve, 50000. f. betsültetik.

Erdélyben Méltos. Báró és Tanácsos *Daniel* Ur ö Exellentziája Veszszösön meg-halálazott. — Ezem hónapnak 15-dikétől fogva 17-dikéig Báró *Kemény Lajos* Urnak a' Báró *Wesselényi Farkas* Ur ö Nagysága edgyik Kís-afszonyával Lakadalmak tartaték.

Kormán János Ur *Komáromi Patikárius* szándékozván maga tulajdon Patikáját, akár csak magára, akár pedig ha a' vásárlónak tettzeni fóg, házzal és edgy avar edgyütt való jól-készült kertel edgyütt más kézre botsáttani, adja tudtára mindeneknek, hogy ha valakinek ezeknek meg-vásárlására kedvek volna, jelentse magát a' fellyebb említett helyen és Urnál.